

॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ उक्तवान् नहि ते पतयः संतीत्यादि ॥ ६ ॥ असंगृह्य अनुपसंहृत्य ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ अतोऽष्टान् अधरोऽष्टान् उपरि न गतमित्यर्थः दंतोऽष्टादित्य

नहियुद्धेन पुत्रस्ते धर्म्येण समहाबलः ॥ न शक्यः केन चिद्धं तु मतो विषममाचरं ॥ ३ ॥ अधर्मेण जितः पूर्व तेन चापियुधिष्ठिरः ॥ निरुताश्वसदैवस्मृततो विषम
माचरं ॥ ४ ॥ सैन्यस्यैकोऽवशिष्टोऽयं गदायुद्धे न वीर्यवान् ॥ मां हत्वानहरेद्राज्यमिति वै तत्कृतं मया ॥ ५ ॥ राजपुत्रीं च पांचालीमेकवत्स्रारजस्वलां ॥ भवत्या
विदितं सर्वमुक्तवान्यत्सु तस्तव ॥ ६ ॥ सुयोधनमसंगृह्य न शक्याभूः स सागरा ॥ केवलाभोक्तुमस्माभिरतश्चैतत्कृतं मया ॥ ७ ॥ तथाप्यप्रियमस्माकंपुत्रस्ते
समुपाचरन् ॥ द्रौपद्याय त्सभामध्ये सव्यमूरुमदर्शयन् ॥ ८ ॥ तदैव वध्यः सोऽस्माकंदुराचारश्च ते सुतः ॥ धर्मराजाज्ञया चैव स्थिताः स्मसमये तदा ॥ ९ ॥ वैरमुद्दी
पितं राज्ञि पुत्रेण तव तन्महत् ॥ क्लेशिताश्वनो नित्यं तत एतत्कृतं मया ॥ १० ॥ वैरस्यास्य गताः पारं हत्वा दुर्योधनं रणे ॥ राज्यं युधिष्ठिरः प्राप्नोव्यंच गतमन्यवः ॥
॥ ११ ॥ गांधार्युवाच न तस्यैष वधस्तातयस्त्रयं ससिमे सुतं ॥ कृतवांश्चापितत्सर्वं यदिदं भाषसे मयि ॥ १२ ॥ हताश्वेन कुले यत्तु दृष्टसे नेन भारत ॥ अ
पिवः शोणितं संख्येदुःशासनशरीरजम् ॥ १३ ॥ सद्भिर्विगर्हितं घोरमनार्यजनसेवितम् ॥ क्रूरं कर्म कृथास्तस्मात्तदयुक्तं दकोदर ॥ १४ ॥ भीमसेन उवा
च अन्यस्यापि न पातव्यं रुधिरं किंपुनः स्वकम् ॥ यथैवात्मा तथा भ्राता विशेषेण नास्तिकश्चन ॥ १५ ॥ रुधिरं न व्यतिक्रामदंतोष्ठादंबमाशुचः ॥ वैवस्वतस्तु त
द्वेदहस्तौ मे रुधिरौ क्षितौ ॥ १६ ॥ हताश्वेन कुलं दृष्ट्वा दृष्टसे नेन संयुगे ॥ भ्रातृणां संप्रवृत्तानां त्रासः संजनितो मया ॥ १७ ॥ केशपक्षपरा मशैर्द्रौपद्याद्युतकारिते ॥
क्रोधाद्यदब्रुवंचाहं तच्च मेहृदि वर्तते ॥ १८ ॥ क्षत्रधर्माच्च युतोरान्निभवेयं शाश्वतीः समाः ॥ प्रतिज्ञां तामनिस्तीर्य ततस्तत्कृतवानहम् ॥ १९ ॥ नमामहं सिगांधा
रिदोषेण परिशंकितुम् ॥ अनिगृह्य पुरा पुत्रानस्मास्वनपकारिषु ॥ अधुना किं नुदोषेण परिशंकितुमर्हसि ॥ २० ॥ गांधार्युवाच दृष्टस्यास्य शतं पुत्रा
न्निघ्नं स्वमपराजितः ॥ कस्मान्न शेषयेः किंचिद्येनात्यमपराधितं ॥ २१ ॥ संतानमावयोस्तात दृढयोर्हृतराज्ययोः ॥ कथमंधद्वयस्यास्य यष्टिरेकानवर्जिता ॥ २२ ॥
शेषेऽवस्थिते तात पुत्राणामंतके त्वयि ॥ न मे दुःखं भवेदतद्यदित्वं धर्ममाचरेः ॥ २३ ॥ वैशंपायन उवाच एवमुक्त्वा तु गांधारी युधिष्ठिरमपृच्छत ॥ कस
राजेतिसक्रोधा पुत्रपौत्रवधार्दिता ॥ २४ ॥ तामभ्यगच्छद्राजेंद्रो विपमानः कृतांजलिः ॥ युधिष्ठिरास्त्विदं तत्र मधुरं वाक्यमब्रवीत् ॥ २५ ॥

पपाठः ॥ १६ ॥ दृष्टसे नेन कर्णपुत्रेण ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ किंचित्कमपि न शेषयेः शेषमेकमपि न रक्षितवानसि ॥ २१ ॥ नवर्जिता वधकाले न त्यक्ता ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥